

ORIGAMI KISÁLLATOK ÉS NAGYOK

SOLTÉSZ IMRE

SOLTÉSZ IMRE

ORIGAMI KISÁLLATOK ÉS NAGYOK

Kiadta: Soltész Imre
mail@solteszimre.hu
www.solteszimre.hu

ISBN 978-963-12-0837-5

A borítót tervezte és szerkesztette Soltész Imre

A fényképeket és a rajzokat készítette Soltész Imre

Nyomdai előkészítés: Kovács Dóra
Tel.: 06-70/6200-753

Nyomdai munkák: Tóth Andrásné, Szolnok

© Soltész Imre, 2014
Minden jog fenntartva

A könyv bármely részéről másolatot készíteni bármilyen formában, akár elektronikus, akár mechanikus úton, ideértve a fénymásolást, vagy bármely más adatrögzítésre alkalmas eszközt, a Kiadó előzetes írásbeli engedélye nélkül tilos.

BEVEZETÉS

Üdvözöllek!

Ha ezt a könyvet a kezvedben tartod, nagy valószínűséggel érdeklődsz aziránt, hogy mi mindent lehet készíteni egy darab papírból.

Ebben az esetben remélhetőleg nem fogsz csalódni, hiszen ebből a könyvből 15 általam tervezett és lerajzolt állatfigura elkészítését tanulhatod meg. Ahogy az a legtöbb origami figura esetében lenni szokott, az én figuráim is egytől-egyig négyzet alakú papírból készültek, melyet kizárólag hajtogatni szabad, vágni, tépni és ragasztani viszont tilos!

Számomra az origami igazi különlegessége azonban az, hogy a papír két oldala nem feltétlenül kell, hogy egyforma színű legyen, így elérhető, hogy a meghajtogatott figurák bizonyos részein a papír különböző színű oldalai látszódjanak. Nem véletlen, hogy a könyvemben szereplő figurák jelentős része ezt a színváltást ki is használja.

Ha a papír egyik oldala barna, a másik oldala pedig sárga, akkor megfelelő technikával készíthetünk belőle például egy barna sörényű oroszlánt, vagy egy sárga foltos zsiráfot. Az igazán látványos eredményhez tehát mindenképpen célszerű ilyen kétszínű papírral dolgozni. Hogy honnan szerezhetsz ilyen papírt, vagy hogyan készíthetsz akár saját kétszínű papírt, azt a papírról szóló részben elolvashatod.

A figurák nehézségi sorrendben követik egymást, tehát, ha kezdő vagy, mindenképpen sorrendben haladj, különös tekintettel az origami alapokról szóló részre, ahol úgy tanulhatod meg a könyvben szereplő első figurát, hogy ezalatt minden olyan lépést megismerhetsz, melyre a későbbi figurákhoz szükséged lesz.

Kellemes hajtogatást!

Soltész Imre

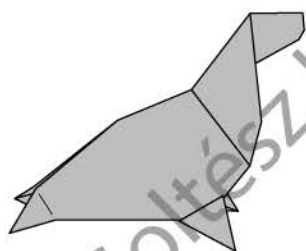
TARTALOM

Figyelem! A figurák nehézségi sorrendben követik egymást. A csillagok száma jelöli a nehézségi szintet. Amennyiben nincsenek hajtogatási előismereteid, kezd az Origami alapok részzel, ahol szintén megtanulhatsz egy teljes figurát, miközben elsajátítod a továbblépéshez szükséges tudást.

A papírról
6. oldal

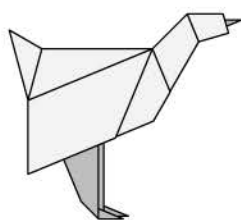
Jelölések
8. oldal

Origami alapok
10. oldal

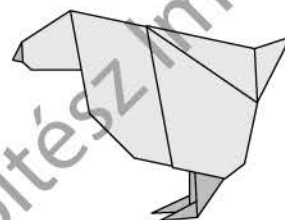
Fóka

16. oldal

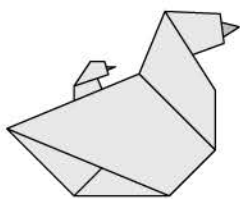
Lúd

19. oldal

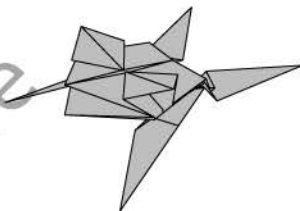
Csirke

22. oldal

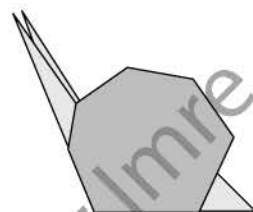
Kacsa és kiskacsa

25. oldal

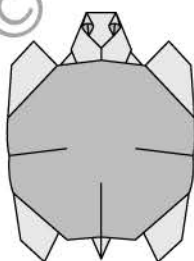
Ugróbéka

28. oldal

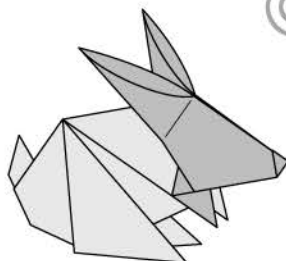
Csiga

31. oldal

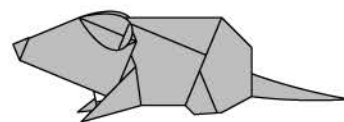
Teknős

35. oldal

Nyuszi

39. oldal

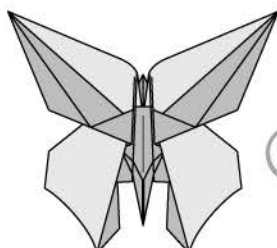
Egér

42. oldal

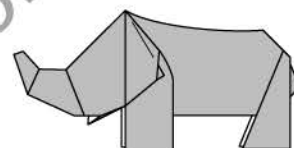
Mókus

45. oldal

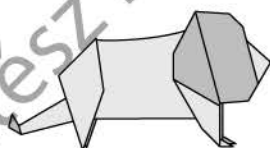
Pillangó

49. oldal

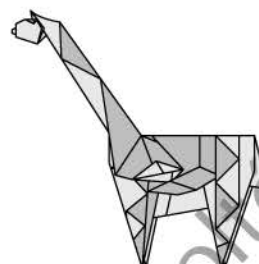
Kiselefánt

52. oldal

Oroszlán

55. oldal

Zsiráf

58. oldal

A PAPIRRÓL

Még modern digitális világunkban is alig telik el úgy egy napunk, hogy ne találkoznánk papírral valamilyen formában. Leggyakrabban talán a hagyományos fénymásolópapír kerül a kezünk közé, melyre nyomtatunk, jegyzeteket készítünk. Ha ajándékot adunk, azt legtöbbször különböző színű, mintájú és minőségű csomagolópapírba burkoljuk. De mindennapjaink része például az ezeknél sokkal vékonyabb papír zsebkendő és szalvéta is.

Ahogy az élet különböző területein is minden célra más és másfajta papír a legalkalmasabb, úgy az origamiban sem mindegy, hogy milyen figurát milyen papírból hajtogatunk meg. A papír egyik legjellegzetesebb tulajdonsága a vastagsága, melyet grammban szokás megadni. Minél vastagabb a papír, általában annál nehezebben hajtogatható. A túl vékony papír viszont sokszor nem elég erős és könnyen szakad.

Egy bonyolultabb origami figuránál gyakran előfordul, hogy a hajtogatás során számos papírréteg kerül egymásra, melyeket egyszerre kell tovább hajtani. Ilyenkor nemcsak nehezebb a pontos hajtást végrehajtani, de a rétegek feltorlódása miatt a papír gyakran feszül és kisebb-nagyobb mértékben széjjelebb nyílik, nem marad pontosan ott, ahol szeretnénk. Ezzel ellentétben, ha túl vékony papírt használunk, lehet, hogy a figuránk lábai nem lesznek olyan erősek, hogy megtartsák a testét.

Minden figurához más és más vastagságú papír használata tehát az ideális. A könyvemben szereplő csiga csápjait például karcsúságuk miatt sokszor kell félbehajtanunk, ezért a végén gondban leszünk, ha túl vastag papírt használunk. Ugyanebből az okból a zsiráf a számos papírréteg miatt hatalmas terpeszben fog állni, esetleg lemegy spárgába. Ugyanakkor a túl vékony papírból hajtogatott béka nem fog jól ugrani, mert a lábaiban nem lesz elég feszültség, amivel elrugaszkodhat.

Hogy a legjobb eredményt érhesd el, minden figura kezdőoldalán olvashatsz egy rövid tanácsot azzal kapcsolatban, hogy milyen vastag és milyen méretű papírt érdemes használnod. Ezen kívül a figurát a papír kiindulási méretéhez képest megfelelő méretarányban is láthatod lerajzolva, hogy tudd, mire számíthatsz a végeredményt illetően.

A papír másik szembetűnő tulajdonsága a színe. Magától értetődő, hogy egy állatfigura akkor fog leginkább hasonlítani a természetben élő mására, ha azt az eredetihez hasonló színárnyalatból készítjük el. Az állatvilág tagjai azonban gyakran színes egyéniségek, így megesik, hogy számos különböző színárnyalat található rajtuk. A legtöbb esetben azonban őket is két domináns szín teszi jellegzetessé.

Szerencse, hogy a papírnak is két oldala van, melyek szintén lehetnek egymástól eltérő színűek. Ezt kihasználva ügyeskedhetünk úgy, hogy a hajtogatás során a figuránk bizonyos részein a papír különböző színű oldalai legyenek láthatóak. Ha szemügyre veszed a könyvben található színes fotókat, jól láthatod, hogy a legtöbb figura megtervezésekor éltem is ezzel a nagyszerű lehetőséggel, így lett a madaraknak piros csőre és lábai, a teknősnek sötétebb páncélja, az oroszlánnak barna sörénye, vagy a zsiráfnek foltjai.

Néhány esetben a figura akkor is jól néz ki, ha egyszínű papírt használunk, de a látványosabb eredmény eléréséhez azt javaslom, hogy szerezz be egy adag kétszínű papírt is. Hogy ilyen papírhoz hogyan juthatsz hozzá a legkönnyebben, azzal kapcsolatban a következő oldalon olvashatod a tanácsaimat.

Most, hogy már tudod, hogy az origamiban milyen sokat számít a papír vastagsága és színe, a következő lépés a **megfelelő papír beszerzése**. A papírboltokban, irodatechnikai üzletekben árusított leggyakoribb papír a fénymásolópapír. Ennek vastagsága 80 gramm, ami a legtöbb figura meghajtogatásához tökéletesen meg is felel. Ráadásul manapság sok helyen kapható színes **fénymásolópapír** is, melyet házilag négyzet alakúra vágatsz magadnak.

Még jobb az eleve négyzet alakúra vágott, kifejezetten hajtogatásra szánt **origami papír**, melyet a legtöbb olyan üzletben, áruházban árusítanak, aminek van papírosztálya. Igaz, hogy ezek csak csomagban kaphatók, de néha előfordul közöttük 80 grammnál valamivel vékonyabb papír is.

A két oldalán eltérő színű papírt már nem olyan könnyű beszerezni. Érdekes különböző kreatív vagy hobby boltokat meglátogatni, ahol néha előfordul a két oldalán különböző színű origami papír. Ezt a tulajdonságot a csomagoláson egyértelműen szokták feltüntetni.

A csomagban árult papírnak van azonban egy elég jó alternatívája is, mégpedig a tekercsben árult színes **csomagolópapír**. Újabban egyre több és több helyen árulnak jó minőségű, két oldalán különböző színű csomagolópapírt, ami általában 60 grammos, azaz vékonyabb a fénymásolópapírnál, és kiválóan hajtogatható. Meglepő módon ezt nem feltétlenül papírboltban érdemes keresni, hanem inkább olyan – főleg német – áruházláncokban melyeknek lehet papírosztálya is. Például német drogériában, lakberendezési üzletben. Meg kell értened, hogy a könyvemben neveket nem írhatok le, de ha a weboldalamon keresztül megkeresel, szívesen adok tippet.

És végül van egy harmadik lehetőség is a vállalkozó kedűeknek. Ez nem más, mint két különböző színű **selyempapír** összeragasztása, ami két okból is hasznos lehet. Egyrészt olyan színek kombinációt állíthatsz össze, amelyet csak akarsz, másrészt a kapott papír még két rétegből is jó vékony lesz. A zsiráf elkészítéséhez már csak ezért is ez a legcélszerűbb módszer.

Ha a **saját papír készítése** mellett döntesz, szükséged lesz színes selyempapírra és spray alakú ragasztóra. Ezeket szinte minden kreatívboltban megkaphatod, bár utóbbi nem a legolcsóbb, ezért érdemes minél kisebb kiszerelést (150 ml) keresni.

A megvalósításhoz a következő módszert javaslom. Az egyik selyempapírt vágd a kívánt méretre, míg a másikat ennél legalább két centivel nagyobbra. A nagyobbra vágott papírt a felső sarkainál gemkapcsokkal rögzítsd egy még nagyobb papírfelülethez, például újságpapírhoz. Ezt a felületet egy szabadtéri területen (kertben vagy erkélyen) rögzítsd függőleges irányban. Győződj meg róla, hogy nem fúj a szél, majd alaposan rázd fel a spray ragasztót, és fújj egyet a levegőbe, hogy lásd, elég finom permetet bocsát-e ki, ellenkező esetben a papír foltos lesz. Ha nem, akkor rázd tovább, és ellenőrizd, hogy nem blokkolja-e valami a fúvókát.

Ha mindent rendben találsz, tartsd a sprayt kb. 30-40 centire a kifüggesztett selyempapírtól, és balról-jobbra haladva egyenletesen oszlasd el a ragasztót a felületén, amíg úgy nem érzed, hogy mindenhova elég jutott belőle. Különösen ügyelj a szélekre! Ezek után a selyempapírt a hozzáragasztott papírral együtt helyezd egy vízszintes, sík felületre, és fentről lefelé, görgetve haladva alaposan simítsd rá a másik selyempapírt, ismét leginkább a szélekre koncentrálni. Ha ez megvan, nincs más dolgod, mint eltávolítani a gemkapcsokat és a kisebb papír szélei mentén levágni a nagyobb papír széleit. A kész papír azonnal hajtogatható.

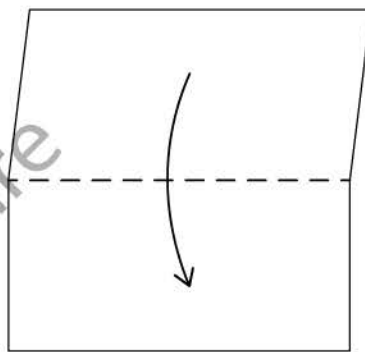
Remélem, a tanácsaim hasznosnak bizonyultak, és ezek után sikerrel és főleg nagy örömmel fogod meghajtogatni a figuráimat!

JELÖLÉSEK

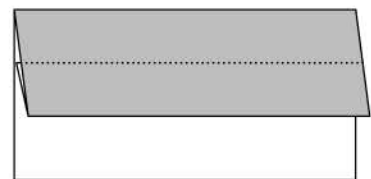
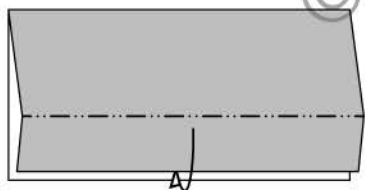
A papírt valójában csak egyféleképpen lehet hajtani, az origamiban mégis kétféle hajtásról szoktunk beszélni: völgyhajtásról és hegyhajtásról, melyeket egymástól eltérő nyíllal és vonallal jelölünk. A két hajtás azonban csak az irányában tér el egymástól. Völgyhajtáskor a papírt magunk felé hajtjuk, hegyhajtáskor viszont hátrafelé, magunktól el. Sokszor csak azért jelölünk egy hajtást hegyhajtásnak, hogy ne kelljen a papírt megfordítani, néhány hajtás azonban megfordítással nem lehetséges, például, ha két réteg közé hajtjuk hátra a papírt. Ekkor a papír megfordításakor a hátsó réteg megakadályozná az első réteghez való hozzáférést.

Bizonyos esetekben több hajtást egyszerre kell elvégeznünk, sokszor több különböző réteg papíron. Ilyenkor a hajtások egy része szintén takarásban lehet, ezért az ilyen hajtások jelölésének megkönnyítésére további szimbólumokat használunk. Alább ezeket a nemzetközileg szabványosított jelöléseket tekintheted át.

Völgyhajtás (hajtás)

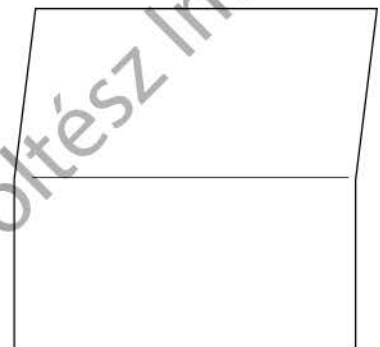
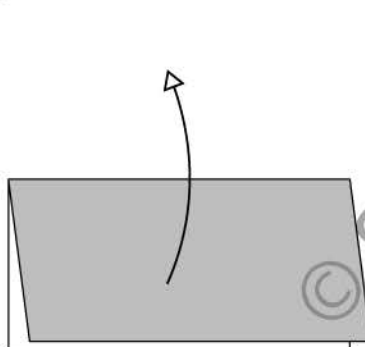

Hegyhajtás (hátrahajtás)

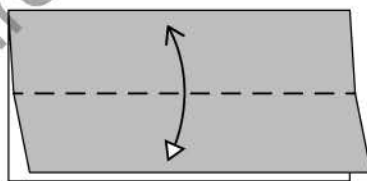
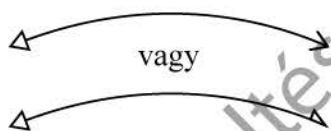

Figyeld meg a jobboldali képen, hogy a takarásban lévő éleket (és a takarásban lévő hajtásokat is) pontozott vonal jelöli!

Visszahajtás (széthajtás)

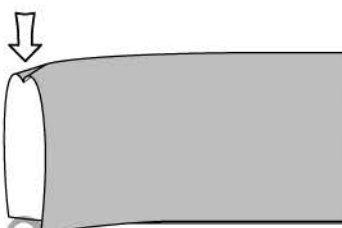
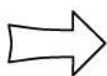

Oda-vissza hajtás (jelölőhajtás)

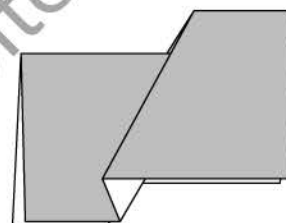
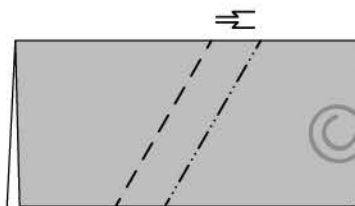
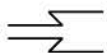

Figyeld meg a jobboldali képen, hogy a keletkezett hajtást a papír szélét nem érintő vékony vonal jelöli!

Benyomás (horpasztás)

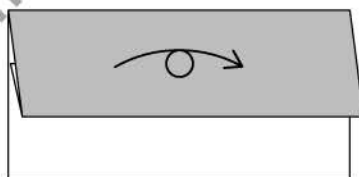
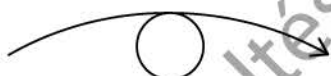

Törés (dupla cikk-cakk)

A két baloldali réteg a két jobboldali réteg közé került.
A cikk-cakk vonalak iránya jelzi, melyik oldal kerül belülre.

Megfordítás

ORIGAMI ALAPOK

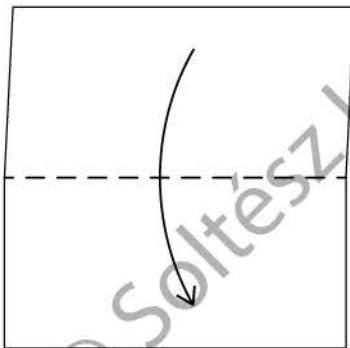
Miután áttanulmányoztad az előző oldalon lévő szimbólumokat, ideje, hogy megismerkedj azokkal a műveletekkel, melyekre szükséged lesz a könyvben szereplő többi figura meghajtogatásához. Hogy a tanulás ne legyen unalmas, az összes ilyen hajtást egyetlen figurába sűrítettem. Mire a végére érsz, úgy tarthatod a kezeden a könyvből tanult első figurádat, hogy minden alaphajtást gyakoroltál.

Ha kezdő vagy, semmiképpen se hagyd ki ezt a részt, mert a későbbi figurák esetén ezek az alaphajtások általában egyetlen lépésben lesznek lerajzolva, és a szöveges magyarázatnál is csak az adott hajítás neve lesz megadva. Fontos továbbá, hogy mielőtt elvégzel egy hajítást, mindig vess egy pillantást a következő rajzra, hogy lásd a lépés eredményét.

Ha készen állsz, végy egy legalább 15x15 centiméteres papírt, és kezdhetjük is!

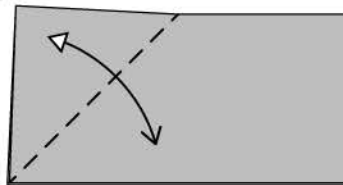
Befordítás

1.

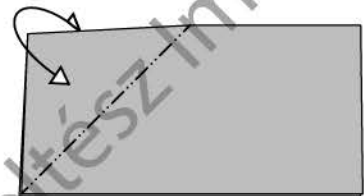
Hajtsd félbe a papírt.

2.

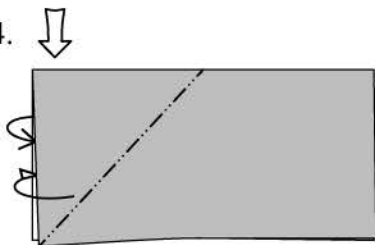
Hajtsd a bal élet az alsó élre, majd hajtsd a papírt vissza.

3.

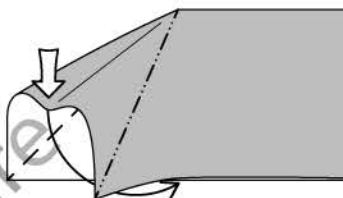
Az előző hajítást végezd el hátrafelé is.

4.

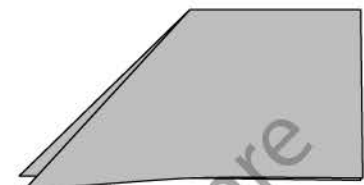
A keletkezett élek mentén a papírt a két réteg közé fogjuk fordítani.

5.

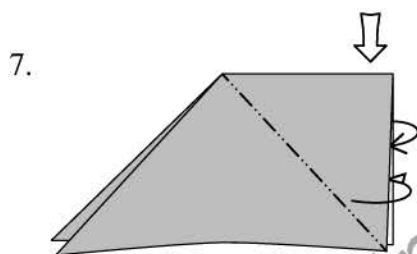
Nyisd szét a papír baloldalát és nyomd be ott, ahol a nagy fehér nyíl mutatja.

6.

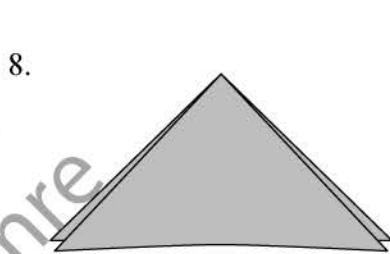

A befordítás eredménye két balra mutató csücsök.

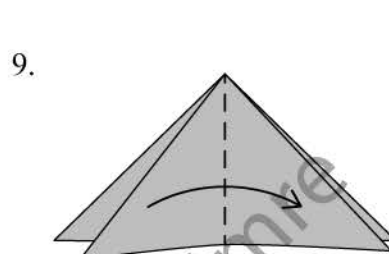
A figura folytatásához szükség lesz még néhány befordításra. A következő lépésekben ezeket fogjuk elvégezni.

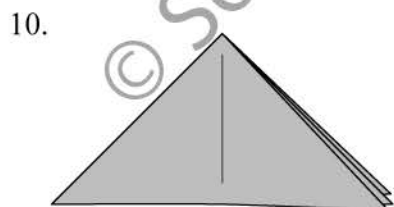
Fordítsd be a jobboldalt is.

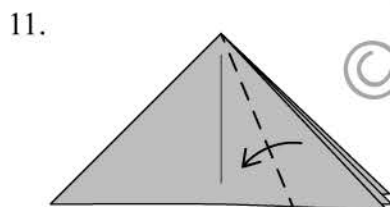
Most mindkét oldalon két-két csücsök van.

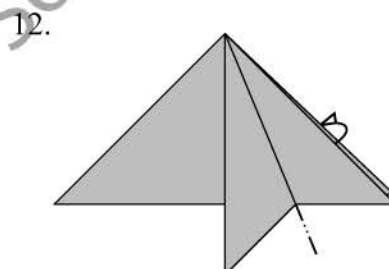
A feléd eső bal csücsköt hajtsd át jobbra.

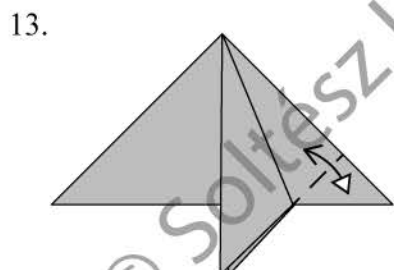
Most jobbra három csücsök van.

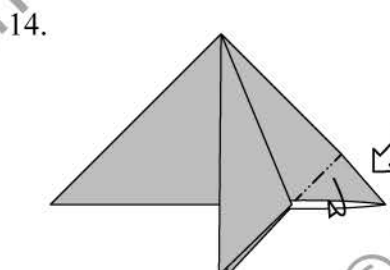
A feléd eső jobb csücsök szélét hajtsd középre.

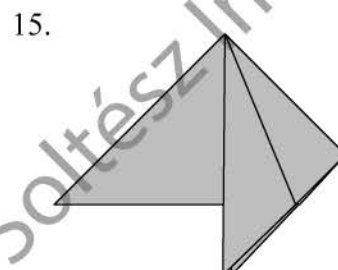
Az előző lépést ismételd meg a figura hátsó oldalán.

Hajtsd be a papírt, majd vissza.

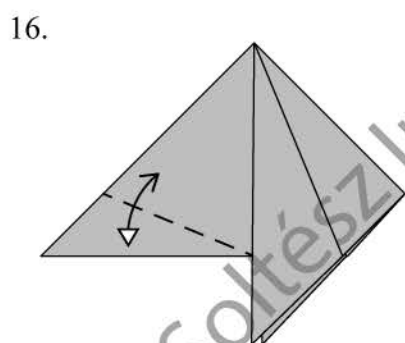

A keletkezett vonalak mentén fordítsd be a papírt.

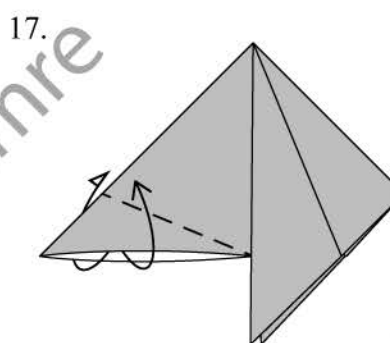

Az eredmény.

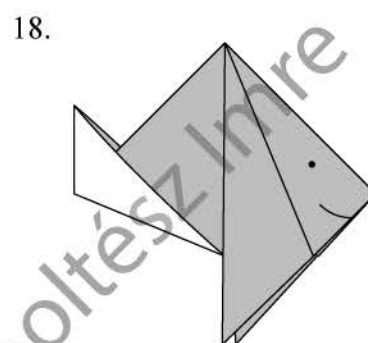
Kifordítás

Hajtsd be a papírt, majd vissza.

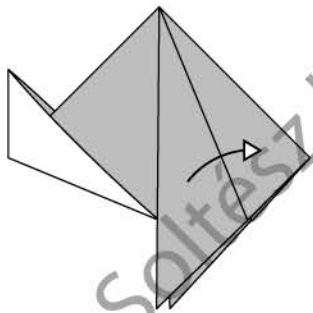
Nyúlj be alul, nyisd szét a papírt, és fordítsd ki.

Kétféle alaplépésből máris kaptál egy kezdetleges halat.

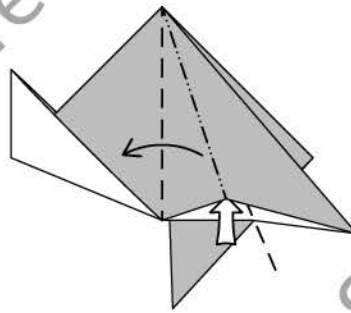
Préshajtás

19.

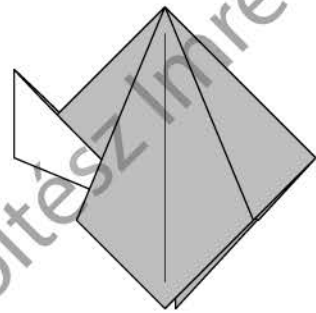
Hajtsd vissza az uszonyt.

20.

Nyúlj be alul a két réteg közé és a papírt megnyitva lapozd át balra.

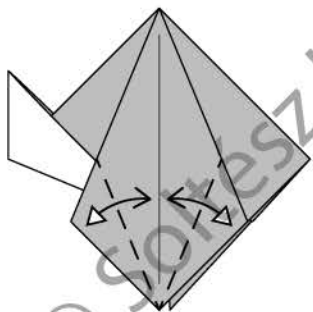
21.

Lapítsd ki (préseld le) a papírt a meglévő hajtásvonalakon.

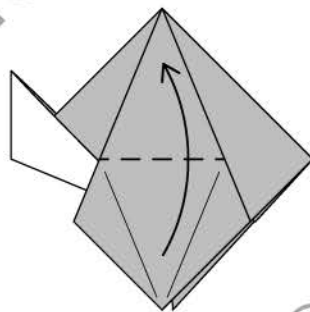
Sziromhajtás

22.

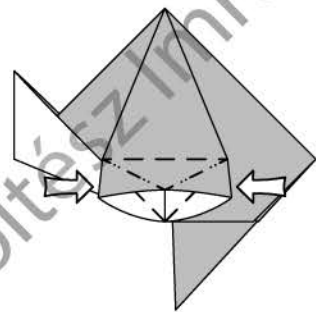
Hajtsd az alsó széleket középre, majd vissza.

23.

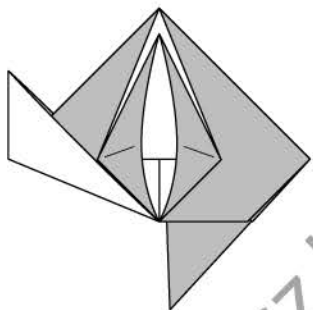
Hajtsd fel a papírt az előző hajtások végpontjaitól.

24.

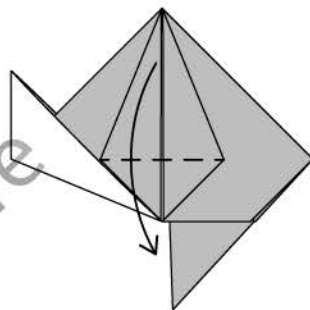
Az alsó szélek befelé követik a felhajtott részt. Nyomd be őket.

25.

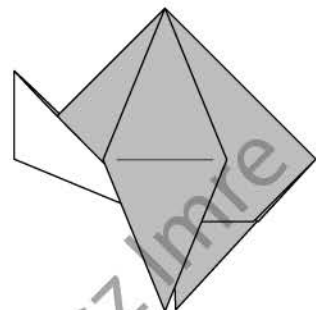
Mikor a papír teljesen felér, a többi réteget lapítsd rá.

26.

Hajtsd le a papírt.

27.

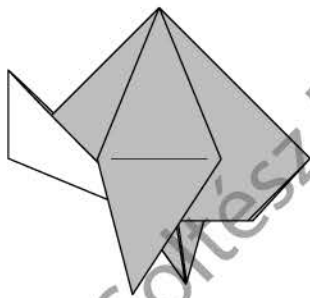

A kapott csücsök fel-le hajtható, mint egy virágszirom.

A figura folytatásához végezd el a préshajtást és a sziromhajtást a figura hátsó oldalán is. Ezzel a két alaphajtással a hal uszonyai a megfelelő helyre kerültek.

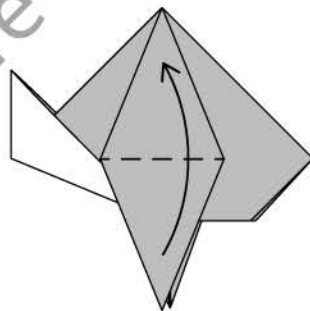
Nyuszifül-hajtás

28.

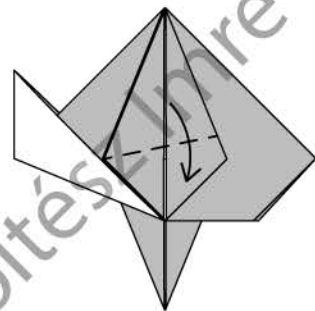
Ha elvégezted az előző lépéseket a hátoldalon is, tovább léphetsz.

29.

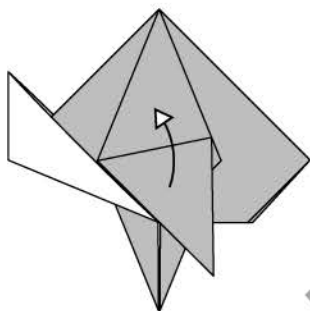
Hajtsd fel a papírt.

30.

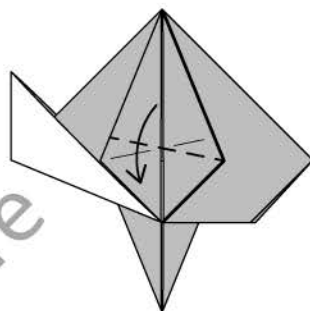
A bal felső élet hajtsd a bal alsó élre. Ezeket vastagon jelöltem.

31.

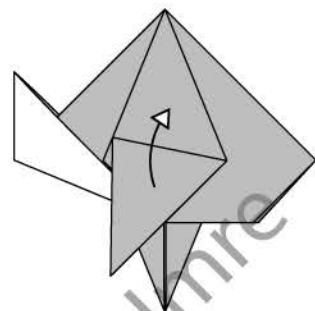
Hajtsd vissza a papírt.

32.

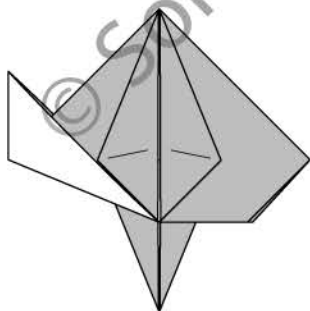
Most a jobb felső élet hajtsd a jobb alsóra.

33.

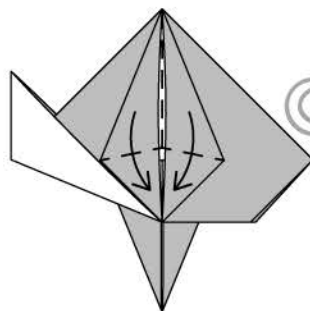
Ismét hajtsd vissza a papírt.

34.

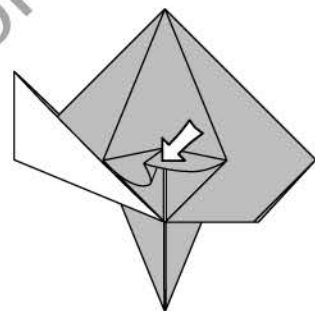
Az előző két hajtás helye középen érintkezik.

35.

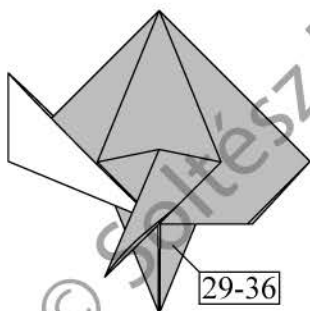
Kezdd el egyszerre lefelé hajtani a két oldalt a kialakult vonalakon.

36.

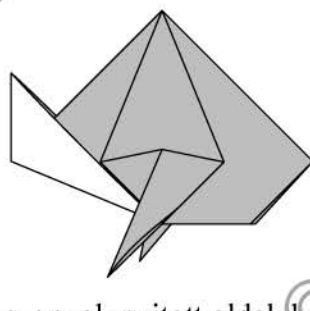
A papír felágaskodik. Nyomd le balra.

37.

Ismételj a hátsó oldalon.

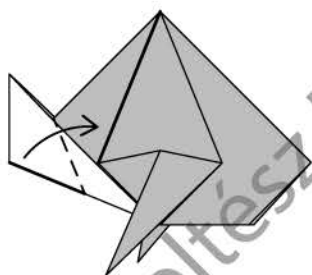
38.

Az uszonyok nyitott oldaluk miatt olyanok, mint egy nyuszi fülei.

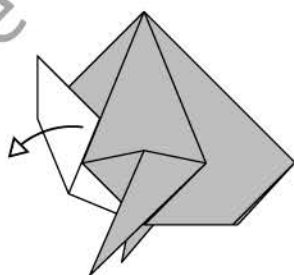
Törés

39.

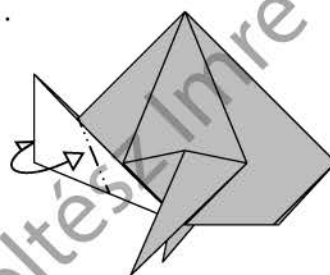
A farok alsó élét hajtsd a háromszög baloldali élére.

40.

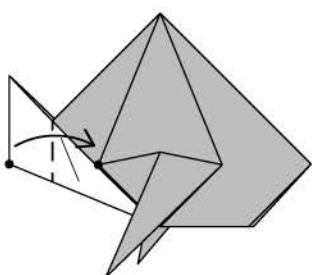
A papírt hajtsd vissza.

41.

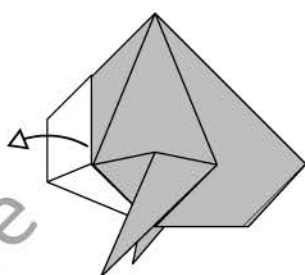
Ezt ismételd meg hátrafelé is, hogy alaposan bejárd a hajtást.

42.

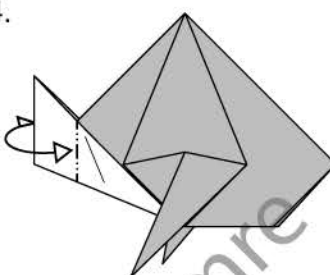
A farok alsó csücskét hajtsd a középső rész bal csücskéhez.

43.

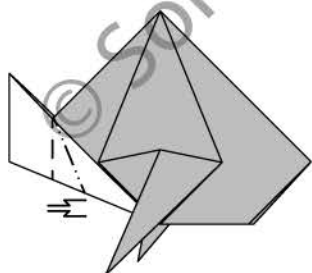
Hajtsd vissza a papírt.

44.

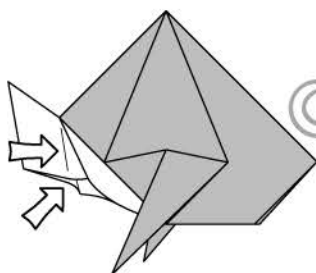
Ezt a hajtást is élezd át hátrafelé.

45.

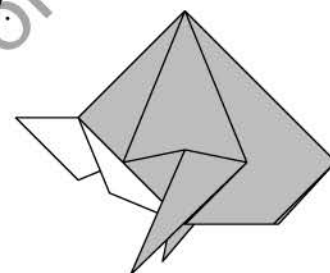
Meg fogjuk törni a farok útját. Ezt dupla cikk-cakk vonal jelöli.

46.

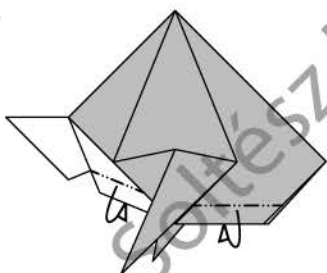
Nyisd meg alul a papírt, és a hajtások mentén told be egy részét a két réteg közé.

47.

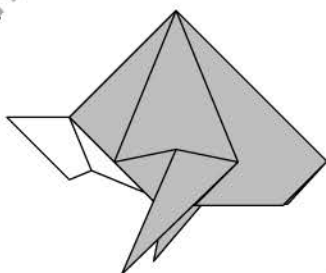
A farok a töréssel irányt változtatott.

48.

Hajtsd hátra a papírt a rétegek közé. A másik oldalon ismételd.

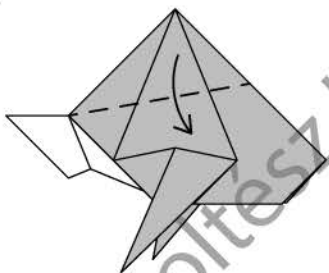
49.

A hal karcsúbb lett.

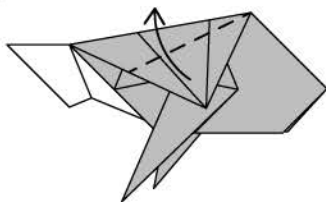
Süllyesztés

50.

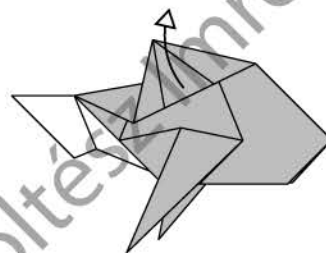
Hajts le annyit a hátból, amennyi szimpatikus.

51.

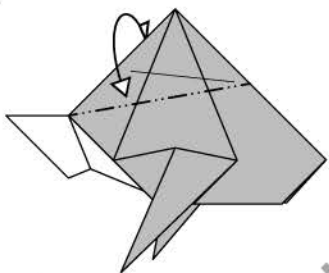
Hajts vissza annyit, amennyire a hátúszó kiálljon.

52.

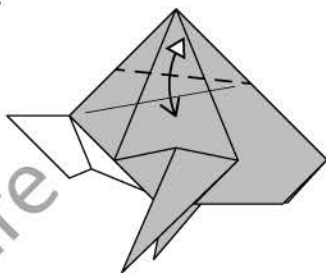
Hajtsd vissza a papírt az eredeti állapotába.

53.

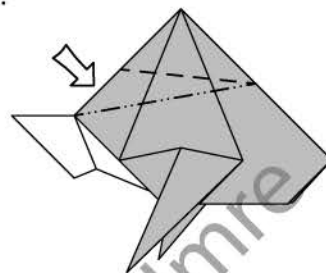
Élezd át az első hajtást.

54.

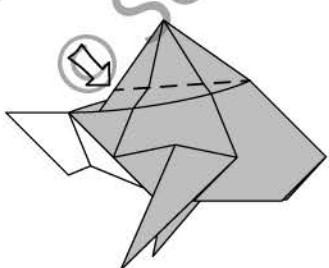
Élezd át a második hajtást is.

55.

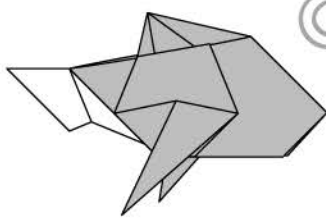
Alul nyúlj be a hasba és kezd benyomni a hátat az alsó vonal mentén a két réteg közé.

56.

A papírt egészen addig süllyeszd, amíg a felső hajtásvonal mentén visszafordul.

57.

A részleges besüllyesztéssel kialakult a hátúszó.

Gratulálok! Minden lépést elsajátítottál, melyekre később szükséged lesz. Most már tovább léphetsz, de haladj sorrendben, mert a figurák nehezednek! Ne feledd, ha bizonytalan vagy egy lépésben, ide bármikor visszalapozhatsz.

SOLTÉSZ IMRE

ORIGAMI KISÁLLATOK ÉS NAGYOK

15 PAPÍRFIGURA KEZDŐTŐL HALADÓIG

Szeretsz alkotni? Olyan hobbyra vágysz, amit bárhol űzhetsz? Nem szereted az eszközigényes elfoglaltságokat? Szeretnéd megtudni, milyen a kézügyesség? Esetleg már tapasztalt hajtogató vagy és új kihívásokat keresel? Szereted az állatokat?

Ha a fenti kérdések valamelyikére a válaszod igen, akkor ez a könyv neked való!

Az origami lényege, hogy egy négyzet alakú papírt addig hajtogatunk, amíg egy olyan alakot nem kapunk, ami egy valós életben létező tárgyra vagy élőlényre emlékeztet. Ehhez a papíron kívül kizárólag a kezeidre van szükség. Ollót vagy ragasztót használni tilos!

Megengedett viszont, hogy a papír két oldala különböző színű legyen, és addig variáljuk a hajtások gyakorlatilag végtelen kombinációját, amíg a különböző színű oldalak a megfelelő helyre nem kerülnek. Az itt látható képek ezt remekül szemléltetik. Minden kétszínű figura egy darab négyzetből készült, melynek két oldala eltérő színű.

Kíváncsi vagy, hogyan? A könyvből megtudhatod!

